

LLIBRES

NOTES DE LECTURA

Teresa Costa-Gramunt

La flora en l'obra de Verdaguer

LES PLANTES EN L'OBRA DE JACINT VERDAGUER

Autora: M. Carme Barceló i Martí (selecció de textos i fitxes botàniques)

Fotografies: Maria Carme Barceló i altres autors

Editorial: Edicions de la Universitat de Barcelona

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2023

Pàgines: 408

La professora de Botànica M. Carme Barceló i Martí (Vilanova i la Geltrú, 1952), vinculada al món excursionista i ànima de l'Agrupació Excursionista Tàlia, sempre ha sabut harmonitzar cultura i natura, ciència i sensibilitat poètica. El resultat d'aquesta felicitat conjunció és la publicació d'un llibre destinat a ser de referència en el seu camp: *Les plantes en l'obra de Jacint Verdaguer* (Edicions de la Universitat de Barcelona).

En l'obra poètica de mossèn Jacint Verdaguer la natura no hi és com a ornament sinó com a veritable protagonista per com el poeta de Folgueroles –ben segur el més important de la Renaixença catalana– veia i sentia Déu en la natura. Per aquest motiu la natura en la manifestació de les seves diverses formes vegetals: flors, plantes i arbres, tenen una gran presència en els seus versos.

Amb *Les plantes en l'obra de Jacint Verdaguer* som davant una joia científica i literària sorgida a partir de l'atenta, minuciosa i enamorada lectura de l'obra completa de Jacint Verdaguer per part de la professora M. Carme Barceló en què hi trobem “inventariat un catàleg de 437 fitòmens

populars corresponents a 307 espècies de plantes” que inclou, en cada cas, una fotografia de la planta i la seva fitxa botànica juntament amb un o més textos verdaguerians que hi fan referència.

Jacint Verdaguer, que com sabem va ser un gran excursionista, viatger i home curiós en els seus passejos i descobertes per la muntanya, va convertir-se en un gran coneixedor de les plantes que anava trobant per camins i drecceres: “Duia sempre una llibreta a punt, i tota herba o flor camperola que se li oferia a la vista, la collia i posava entre els fulls de la llibreta, i en ésser al poble

o masia que primer li sortia al pas, anava demanant el nom, virtuts i tradicions de totes les herbes i flors que duia recollides”, va escriure Valeri Serra i Boldú a *Biografia de mossèn Jacint Verdaguer* (1924). I així, de la mateixa manera que els medievals transferien a les virtuts d'arbres, flors, plantes i matolls la seva correspondència espiritual, trobem escrit, per exemple, de les populars flors margaridoia i angèlica: “La margaridoia / que és flor de la ignocència / brot de la paciència / remei de tot mal; / l'angèlica pura / que és flor sense espina, / la perpetua / que és flor immortal”.

NOVETATS EDITORIALS

'Valenta com tu'
Iolanda Batallé
Destino

'Homenatge a Barcelona'
Colm Tóibín
Ara Llibres / Ajuntament BCN

'L'enquesta del Canal 4'
Avel·lí Artís-Gener, Tísner
Males Herbes

'Història i poder del metal català' E. Cremades, D. Farrús i D. Morell / Enderrock

'Sala Augusta'
Sebastià Alzamora
Proa

L'escriptora i llibretera Iolanda Batallé ens regala un llibre combatiu, que s'explica molt bé en el subtítol: “La nostra vida sencera és un #Metoo”. Assetjaments, abusos i violències diverses que ha experimentat pel sol fer de ser dona emergeix en un relat empoderat: “Escriu aquest text perquè ja no volem callar. El 'No diguis res' ja no ens serveix. Ho volem dir”.

“La ciutat ha canviat, la ciutat segueix sent la mateixa.” L'escriptor irlandès Colm Tóibín va conèixer Barcelona a principis dels anys 90, i no com a simple passavolant. En va deixar testimoni en un llibre que ara es reedita i que permet veure el contrast entre la Barcelona actual i aquella preolímpica, no tan globalitzada però igual de viva. Tóibín es passeja també per altres llocs de Catalunya.

Una encertada recuperació de la novel·la amb què Tísner va guanyar l'any 1972 el Premi Sant Jordi. Situada en un ambient distòpic (però, al final, no tan allunyat de la realitat actual) explica com els directius d'un canal de televisió que a la vegada és un ens governamental fan una enquesta entre els seus empleats per veure si estan satisfets del que fan. Per sota, però, es cou la revolta.

Gairebé sembla que no hi sigui, el *metal*, en el nostre panorama musical. No són visibles però no han deixat mai de ser-hi. Les xifres ho corroboren: mig miler de grups dels Països Catalans, més de 1.300 discos que tenen com a mínim un tema en català. Un món que per primera vegada s'explica i s'endrega en aquest llibre que és una autèntica enciclopèdia del gènere.

Dos poemaris en un de l'escriptor mallorquí. *Sala Augusta*, el nom d'un cinema de Palma aixecat sobre una antiga presó franquista. L'autor evoca i homenatja els que hi van estar tancats, alguns per morir afusellats. És completa amb *Llengua materna*, poemes escrits arran de la mort de la seva mare. I un homenatge també, en aquest cas a les dones cosidores de la indústria balear del calçat.